

Cyberprzemoc - niepokojące zjawisko nie tylko wśród dzieci i młodzieży

Cyberprzemoc (ang. cyberbullying) - przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. Najczęściej termin ten jest używany w odniesieniu do przemocy rówieśniczej z użyciem Internetu (poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe itd.) i/lub telefonów komórkowych.

Najczęstsze formy cyberprzemocy to:

1. Nękanie, obrażanie, zastraszanie, szantażowanie z użyciem sieci.
2. Podszywanie się w sieci pod cudzą tożsamość.
3. Publikowanie, rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, SMS-ów, MMS-ów, zdjęć czy filmów, dotyczących wizerunku innych osób i bez ich zgody, przy użyciu Internetu i/lub telefonów komórkowych.

Cechą charakterystyczną dla tej formy przemocy jest wysoki poziom anonimowości sprawcy, który błędnie jest rozumiany jako bezkarny. O przewadze nad ofiarą decyduje biegłość z jaką sprawca posługuje się nowoczesnymi technologiami komunikacyjnymi, szybkość rozpowszechniania materiałów i ich dostępność w sieci.

Sprawcą przemocy wirtualnej często jest osoba, która ma niskie kompetencje społeczne, czyli nie jest w stanie za pomocą sobie znanych, dostępnych i akceptowanych społecznie metod komunikacji zwrócić na siebie uwagę, której potrzebuje i zrealizować ważnych dla siebie potrzeb. Innym czynnikiem napędzającym nieodpowiednie zachowania młodych ludzi jest obawa przed byciem ofiarą. Aby nią nie zostać, przyjmuje się rolę sprawcy - silnego, posiadającego moc, nie bojącego się innych i budzącego poczucie zagrożenia u innych.

Ofiara cyberprzemocy (dziecko) to często ofiara wcześniejszej przemocy rówieśniczej. To często osoba wyróżniająca się czymś na tle grupy, w pewien sposób inna. Doświadczenie różnych form przemocy to nagromadzenie silnych, bardzo trudnych uczuć i myśli. Dziecko takie odczuwa izolację od grupy, rozpacz, czuje się osamotnione. Ofiara czuje, że pozostaje poza grupą. W związku z tym, że cyberprzemocy towarzyszy upublicznienie aktu nękania, ofiara ma silną potrzebę schowania się a nawet zniknięcia. Mając świadomość, że nie można cofnąć czasu, ofiara przemocy przeżywa skrajne emocje, często ma myśli i próby samobójcze.

Dzieci i młodzież często nie uświadamiają sobie jak krzywdzące mogą być działania podejmowane w sieci. Ofiary przemocy natomiast, pozostawione same sobie z problemem, nie radzą sobie. Dlatego też bardzo ważną rolę w przeciwdziałaniu cyberprzemocy pełni najbliższe środowisko dziecka - rodzice i nauczyciele, którzy powinni podejmować wszelkie działania profilaktyczne, a w przypadku zaistnienia w/w przemocy, natychmiast na nią reagować i podejmować działania interwencyjne.

Niezależnie od tego, kto zgłasza przypadek przemocy wirtualnej, procedura interwencyjna powinna obejmować:

- udzielenie wsparcia ofierze przemocy (wsparcie psychologiczne, udzielenie porad w zakresie zachowań, które zapewnią jej poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzą do eskalacji prześladowania, monitoring sytuacji ofiary),
- zabezpieczenie dowodów, ustalenie okoliczności zdarzenia,
- poinformowanie rodziców ofiary o zaistnieniu zdarzenia i pomoc poprzez poradnictwo,
- poinformowanie rodziców sprawcy o zaistnieniu zdarzenia i omówienie z nimi zachowania dziecka, w tym konsekwencji wynikających z tego zachowania; pomoc poprzez poradnictwo,
- wyciągnięcie konsekwencji wobec sprawcy przemocy i wdrożenie działań mających na celu zmianę jej postawy.

Zarówno ofiara, jak i sprawca, powinni zostać objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną.

W sytuacji, kiedy rodzice sprawcy cyberprzemocy nie współpracują odpowiednio ze szkołą, a działania wdrożone na terenie placówki nie przynoszą oczekiwanych rezultatów (sprawca ponownie dokonał podobnego czynu), szkoła ma obowiązek powiadomić stosowne organy: policję czy sąd rodzinny.

Serwisy internetowe przedstawiające problem cyberprzemocy oraz zagadnienia związane z bezpieczeństwem dzieci i młodzieży w Internecie:

www.cyberprzemoc.pl

www.dzieckowsieci.pl

www.saferinternet.pl

www.sieciaki.pl

www.helpline.org.pl

www.dyzurnet.pl

www.cyberbullying.org

www.stopcyberbullying.org